

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 69/2010-60

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval na neverejnom zasadnutí 7. júla 2010 sťažnosť obchodnej spoločnosti M., s. r. o., P., zastúpenej advokátom JUDr. P. L., P., pre namietané porušenie jej základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti, a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva, aby jej záležitosť bola verejne prejednaná nezávislým a nestranným súdom, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obdo/21/2009 z 9. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Základné práva obchodnej spoločnosti M., s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti, a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo, aby jej záležitosť bola verejne prejednaná nezávislým a nestranným súdom, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obdo/21/2009 z 9. septembra 2009 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal uznesením č. k. III. ÚS 69/2010-37 z 18. februára 2010 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti M., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jej základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti, a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva, aby jej záležitosť bola verejne prejednaná nezávislým a nestranným súdom, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl.

14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt o občianskych právach“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a s čl. 142 ods. 3 ústavy postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 9. septembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obdo/21/2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že jeho právny zástupca 30. októbra 2009 pri nahliadnutí do spisu najvyššieho súdu týkajúceho sa konania sp. zn. 2 Obdo/21/2009 zistil doručenie podania najvyššiemu súdu druhou stranou v konaní (žalobcom), a to 29. júla 2009. Podanie žalobcu označené ako „*Návrh na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob/157/2008-165 zo dňa 18.02.2009*“ (ďalej len „návrh žalobcu“) bolo žurnalizované v spise na č. l. 216 až 219. V ten istý deň, 29. júla 2009, bolo najvyššiemu súdu doručené ďalšie písomné podanie žalobcu označené ako „*Vyjadrenie žalobcu k dovolaniu žalovaného z 20.05.2009*“ (ďalej len „vyjadrenie žalobcu“), ktoré bolo žurnalizované v spise na č. l. 220 až 222.

Označený návrh žalobcu a vyjadrenie žalobcu sú jeho písomnými podaniami vo veci, pričom obsahujú právnu argumentáciu týkajúcu sa predmetu sporu medzi ním a sťažovateľom (žalovaným), konkrétne určenia neplatnosti koncesnej zmluvy z 15. decembra 2006. Návrh žalobcu a vyjadrenie žalobcu boli podané osobne právnym zástupcom žalobcu v podateľni najvyššieho súdu 29. júla 2009, pričom neboli doručené sťažovateľovi ako druhej strane konania (žalovanému) ani najvyšším súdom, ani právnym zástupcom žalobcu. Sťažovateľ ani jeho právny zástupca nemali možnosť oboznámiť sa s obsahom uvedených písomných podaní, a z tohto dôvodu nemali ani možnosť poprieť právnu argumentáciu žalobcu v nich obsiahnutú, ktorá je podľa sťažovateľovho názoru vecne a právne nesprávna, avšak bola premietnutá do rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo/21/2009 z 9. septembra 2009 ako súdu rozhodujúceho o mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ namieta, že sa ako žalovaný v predmetnej veci dostal v označenom súdnom konaní do nevýhodnejšej procesnej situácie, než v akej sa nachádzal žalobca, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu o občianskych právach tým,

že najvyšší súd v dovolacom konaní porušil princíp „rovnosti zbraní“ a princíp kontradiktórnosti konania.

V rámci nahliadnutia do spisu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo/21/2009 právny zástupca sťažovateľa zistil, že v uvedenom spise sa na č. l. 223 nachádza „Upovedomenie“ o pojednávaní, na č. l. 224 „Zoznam vyhlásení a pojednávaní“ a na č. l. 226 „Zápisnica o pojednávaní pred odvolacím súdom“.

Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd porušil jeho právo na verejné vyhlásenie rozsudku tým, že 9. septembra 2009 podľa dostupných listín vyhlásil rozsudok v predmetnom dovolacom konaní bez toho, aby o tejto skutočnosti osobitne upovedomil sťažovateľa alebo jeho právneho zástupcu, čím došlo k odňatiu možnosti zúčastniť sa na vyhlásení predmetného rozsudku.

Je síce pravdepodobné, že vo vzťahu k verejnosti, t. j. osobám odlišným od účastníkov dovolacieho konania, bola dodržaná zákonná povinnosť oznámenia času a miesta verejného vyhlásenia rozsudku vzhľadom na už vyššie uvedené listiny nachádzajúce sa v súdnom spise, avšak voči účastníkom dovolacieho konania sa tak nestalo. Sťažovateľ tvrdí, že právo na verejné vyhlásenie rozsudku vo vzťahu k účastníkovi dovolacieho konania a jeho právnomu zástupcovi je dodržané, resp. sú vytvorené reálne možnosti na jeho faktické (reálne) využitie až tým, keď dovolací súd vykoná voči účastníkovi dovolacieho konania, resp. jeho právnomu zástupcovi adresný úkon (oznámenie) o dátume a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Nielen v prípade nariadeného pojednávania v dovolacom konaní, ale aj v prípade rozhodovania dovolacieho súdu bez nariadenia pojednávania v dovolacom konaní musí byť podľa sťažovateľa zásada verejného vyhlásenia rozsudku primerane dodržaná, pričom oznam o vyhlásení rozsudku zverejnený na vývesnej tabuli súdu, prípadne na internetovej stránke súdu nespĺňa vo vzťahu k účastníkovi atribúty na primeranú realizáciu jeho základného práva na verejné vyhlásenie rozsudku, a to najmä z toho dôvodu, že od účastníka dovolacieho konania nemožno spravodlivo očakávať, že sa bude denne oboznamovať s vývesnou tabuľou súdu, zoznamom prerokúvaných vecí umiestneným pred pojednávacou miestnosťou, prípadne s internetovou stránkou najvyššieho súdu.

Sťažovateľ taktiež namieta, že najvyšší súd rozhodnutím v predmetnom dovolacom konaní porušil jeho základné práva tým, že sa v rámci odôvodnenia rozsudku sp. zn. 2 Obdo/21/2009 z 9. septembra 2009 nezaoberal skúmaním procesných podmienok dovolacieho konania, ako aj procesnými námietkami sťažovateľa, ktorými namietal nesplnenie základných podmienok na začatie konania o dovolaní, a taktiež nepreskúmal komplexne právnu argumentáciu sťažovateľa vo veci samej, rozhodnúc bez opory v hmotnoprávných predpisoch a náležitého odôvodnenia svojej právnej argumentácie.

Podľa sťažovateľa sa najvyšší súd v súvislosti s posúdením otázky aktívnej legitímácie žalobcu natoľko odchyľil od príslušných ustanovení právnych predpisov, že zásadne poprel ich účel a význam.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, v čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práv v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 paktu o občianskych právach v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 142 ods. 3 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obdo/21/2009, ako aj rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo/21/2009 z 9. septembra 2009, aby ústavný súd označený rozsudok najvyššieho súdu z 9. septembra 2009 zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a aby priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

Najvyšší súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním č. k. KP 4/2010-19 z 8. apríla 2010, v ktorom sa uvádza: „... *Tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd mu nedoručil podanie protistrany a to návrh na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne a vyjadrenie žalobcu k dovolaniu žalovaného nemôžeme posúdiť, pretože tieto sa nachádzajú v spise Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn. 9Cb 85/2008, ktorý najvyšší súd mu vrátil dňa 9. septembra 2009. Zo spisu najvyššieho súdu sp.zn. 2 Obdo 21/2009 (tzv. zberný spis) sa uvedené skutočnosti zistiť nedajú. Poznávame však, že Občiansky súdny poriadok súdu neukladá povinnosť doručovať protistrane návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia ani neukladá povinnosť jej doručiť vyjadrenie k dovolaniu. Ak by takto mali byť doručené všetky písomnosti účastníkov, prakticky by mohlo dôjsť k situácii, že súd by nemohol spor ukončiť, ak by*

účastníci sa sústavne vyjadrovali k vzájomným podaniam. Z rozsudku dovolacieho súdu 2 Obdo 21/2009 vyplýva, že žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného (sťažovateľa) poukázal na neprípustnosť dovolania proti výroku o náhrade trov konania a že žalovanému nijako nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na celkom bežný obsah tohto podania nebol daný žiaden dôvod na jeho doručenie sťažovateľovi a teda pokiaľ sa aj sťažovateľ nedozvedel o obsahu tohto podania, nedošlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie.

Pokiaľ ide o doručenie návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku, dovolací súd podľa obsahu spisu 2 Obdo 21/2009, o tomto návrhu nerozhodoval, a preto táto časť ústavnej sťažnosti je úplne bezpredmetná.

Sťažovateľ ďalej namieta, že dovolací súd ho neupovedomil osobitným listom o tom, že dňa 9. septembra 2009 bude vo veci vyhlásený rozsudok a čím podľa neho došlo k odňatiu možnosti zúčastniť sa na vyhlásení predmetného rozsudku, aj keď sťažovateľ nepopiera, že dátum vyhlásenia rozsudku vo vzťahu k verejnosti príslušnými listinami, pričom podľa sťažovateľa oznam o vyhlásení rozsudku zverejnený na vývesnej tabuli súdu, prípadne na internetovej stránke súdu, nesplňa vo vzťahu k účastníkom atribúty práva na verejné vyhlásenie rozsudku.

Podľa čl. 142 ods. 3 ústavy rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Dovolací súd predpokladné vyhlásenie rozsudku oznamuje na úradnej tabuli súdu a spravidla aj na svojej internetovej stránke. Sťažovateľ správnosť postupu dovolacieho súdu v zásadách ani nespochybňuje a namieta iba to, že mu bola odmietnutá možnosť zúčastniť sa na vyhlásení rozsudku, tým, že o tomto vyhlásení nebol vopred informovaný. Takáto požiadavka sťažovateľa nemá oporu ani v Ústave Slovenskej republiky ani v Občiansko súdnom poriadku. Ústavný súd túto otázku už riešil viackrát a uvedený postup dovolacieho súdu nespochybnil (napr. I. ÚS 154/06-28, II. ÚS 85/02). Preto túto námietku sťažovateľa nepovažujem za dôvodnú.

Napokon sťažovateľ namieta, že odôvodnenie rozsudku dovolacieho súdu nie je úplne. Ani túto námietku sťažovateľa nepovažujeme za dôvodnú. Dovolací súd v odôvodnení rozsudku sa s jednotlivými námietkami sťažovateľa podrobne sa vyporiadal, pričom toto

jeho odôvodnenie je potrebné vidieť aj v kontexte s rozsudkom súdu prvého stupňa aj rozsudku odvolacieho súdu.

Navrhujeme, aby ústavný súd vyslovil, že základné práva sťažovateľa rozsudkom dovolacieho súdu porušené neboli.

Navrhujeme, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania v prijatej sťažnosti.“

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu podaním zo 4. marca 2010 ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci. Podaním z 26. apríla 2010 zaujal stanovisko k vyjadreniu najvyššieho súdu z 8. apríla 2010 k predmetu konania poukážuc na obsah argumentácie už uvedenej v podanej sťažnosti s tým, že sa vysporadúva s argumentmi najvyššieho súdu.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom príslušného spisového materiálu [súdneho spisu Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Cb 85/08 týkajúceho sa posudzovaného konania a zberným spisom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo/21/2009] dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe predložených listín a obsahu dotknutého spisu.

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúcich spisových materiálov zistil ústavný súd tieto podstatné skutočnosti:

Sťažovateľ bol žalovanou stranou v spore o určenie neplatnosti koncesnej zmluvy z 15. decembra 2006. Konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 9 Cb 85/08.

Koncesná zmluva bola uzatvorená medzi žalobcom ako obstarávateľom a sťažovateľom. Jej predmetom bolo obstaranie alebo zabezpečenie zmeny a stavebnej

úpravy majetku žalobcu zásahom do konštrukcií, dispozície a technologickej časti existujúcej sústavy verejného osvetlenia stavebnými a montážnymi prácami.

Koncesná zmluva bola uzatvorená na základe súťaže o koncesiu vyhlásenej 11. augusta 2006 vo Vestníku verejného obstarávania č. 158/2006 pod označením 08057 – KOP v čase platnosti a účinnosti zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“).

Dôvodom namietanej neplatnosti koncesnej zmluvy mali byť porušenia zákona č. 25/2006 Z. z. v procese verejného obstarávania, ako aj porušenie ustanovení samotnej koncesnej zmluvy medzi žalobcom a subjektom (agentúrou), ktorý mal na jej základe v mene a na účet žalobcu za odplatu zariadiť verejné obstarávanie v danej veci uskutočnením úkonov podľa zákona č. 25/2006 Z. z.

Na základe týchto skutočností žalobca tvrdil, že koncesná zmluva uzatvorená medzi ním a sťažovateľom je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je právny úkon neplatný, ak svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentoval: *„Rozpor so zákonom znamená nielen rozpor s Občianskym zákonníkom, ale aj všetkými predpismi kogentnej povahy, ktoré majú silu zákona. Ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní sú záväzné, preto ich nedodržanie má vplyv na platnosť právneho úkonu vykonaného v procese obstarávania. Konanie v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní vedie k neplatnosti vykonaného úkonu. V tejto súvislosti je dôležitou skutočnosťou, že zákon o verejnom obstarávaní č. 236/1993 Z. z., ktorý bol nahradený novelizovaným zákonom o verejnom obstarávaní vypustil zo svojich ustanovení § 24a, ktorý uvádzal, že: „Zmluva uzavretá v rozpore s týmto zákonom je neplatná“. Z dôvodovej správy je možné vyvodiť záver, že toto ustanovenie bolo považované za duplicitné k ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka, (preto bolo vypustené) a tak logicky je možné a nutné sa dovolávať neplatnosti zmluvy z titulu porušenia zákona o verejnom obstarávaní (ako kogentnej normy uverejnenej v Zbierke zákonov) práve prostredníctvom tohto ustanovenia. Žalobca pokladá vyššie uvedené dôvody za dostatočne závažné k vysloveniu absolútnej neplatnosti uzavretej Koncesnej zmluvy.“*

Žaloba bola podaná 4. apríla 2008. Okresný súd rozsudkom č. k. 9 Cb/85/2008-112 z 11. septembra 2008 určil, že koncesná zmluva uzatvorená medzi žalobcom a sťažovateľom 15. decembra 2006 je neplatná. V odôvodnení označeného rozsudku okresný súd okrem iného uviedol: *«Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže domáhať každý, kto má na vyslovení neplatnosti právneho úkonu naliehavý právny záujem, teda nielen účastník právneho úkonu. V tomto prípade nemožno uvažovať ani o prípadnej aplikácii ust. § 3 ods. 1 OZ a odôvodniť, že žalobca sám spôsobil neplatnosť právneho úkonu a teda sa nemôže domáhať vyslovenia jeho neplatnosti. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca mal uzatvorenú zmluvu s A., n. o., ktorá mala zariadiť proces verejného obstarávania zákazky v tomto prípade a niesla za tento proces aj zodpovednosť. ... Zároveň súd uzavrel, že žalobca má naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti tohto právneho úkonu, nakoľko žalovaný sa domáhal plnenia z tejto zmluvy, čo sám aj potvrdil, ako aj z dôvodu, že po vykonaní kontroly Úradom pre verejné obstarávanie, ktorý zistil porušenie zákona je právne postavenie účastníkov zmluvy neisté. ... Z vykonaného dokazovania mal súd za jednoznačne preukázané, že proces verejného obstarávania, ktorý predchádzal uzavretiu žalovanej zmluvy bol vykonaný v rozpore so zákonom č. 25/2006 Z. z. v znení platnom do 31. 12. 2006. Účelom tohto zákona je stanovenie metód a postupov verejného obstarávania, ktoré je obstarávateľ povinný aplikovať a ktoré vedú k uzavretiu záväzkového vzťahu. Určuje zároveň povinnosti subjektov, ktoré sú v súlade s týmto zákonom obstarávateľmi a smerujú najmä k jeho povinnej aplikácii pred uzatvorením zmluvy. Žalobca, resp. ním splnomocnený subjekt bol povinný postupovať v zmysle § 9 ods. 1 tohto zákona a teda mal postupovať podľa § 39 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého, ponuka doručená po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk sa vráti uchádzačovi neotvorená, túto mal žalovanému vrátiť. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že lehota na doručenie ponúk bola určená v bode 8.1 v časti A 3 súťažných podkladov do 31. 10. 2006 do 14.00 hod. Z takto naformulovanej lehoty s konečnou časovou hranicou je jednoznačné, že táto je hmotnoprávna a teda že do tejto doby mala byť ponuka doručená. V tomto sa súd stotožnil so závermi z vykonanej kontroly Úradu pre verejné obstarávanie. Zároveň bolo v konaní jednoznačne preukázané, a žalovaný túto skutočnosť ani nerozporoval, že ponuka žalovaného bola doručená 2. 11. 2006. Táto skutočnosť vyplýva zo „Zoznamu doručených obálok s ponukami súťaže*

o koncesiu ku dňu 3. 11. 2006“ zo dňa 3. 11. 2006 spísanej A. n. o., ako aj zo Správy o výsledku zariadenia pilotnej súťaže o koncesiu na „V.“ zo dňa 29. 12. 2006 vypracovanej rovnakým subjektom. Mala teda byť v zmysle § 39 ods. 4 z. č. 25/2006 Z. z. vrátená neotvorená a v zmysle § 46 ods. 1 písm. c/ z. č. 25/2006 Z. z. vzhľadom aj k druhej ponuke iného účastníka, ktorá nie je predmetom tohto sporu, mal byť zrušený postup zadávania zákazky. Nakoľko tento postup nebol dodržaný, všetky úkony následne vykonané v tomto procese verejného obstarávania smerujúce k uzatvoreniu žalovanej zmluvy, boli robené v rozpore so zák. č. 25/2006 Z. z. a spôsobili, že žalovaná zmluva je absolútne neplatná v zmysle § 39 OZ. Ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní sú záväzné a ich nedodržanie vedie k neplatnosti právneho úkonu, ku ktorému smerovali. Z týchto dôvodov súd nemohol prihliadnuť na obranu žalovaného, ktorý tvrdil, že ide o dve samostatné konania, ktoré nemôžu byť spájané a nestotožnil sa ani s názorom, že pokiaľ by aj došlo k pochybeniu v procese verejného obstarávania, avšak samotná zmluva spĺňa všetky zákonné predpoklady, túto nemožno vyhlásiť za neplatnú. Ak by napr. bola rovnaká zmluva uzatvorená bez procesu verejného obstarávania, bola by postihnutá absolútnou neplatnosťou, rovnako ako v prípade ak by aj proces verejného obstarávania prebehol v súlade so zákonom, avšak samotná zmluva by nebola uzatvorená v písomnej forme v zmysle § 3 ods. 5 z. č. 25/2006 Z. z., hoci napr. OBZ by pre takýto prípad nevyžadovalo uzavretie zmluvy v tejto forme. V konaní bolo ďalej preukázané, a žalobca túto skutočnosť potvrdil, že mal na vykonanie tohto procesu verejného obstarávania uzatvorenú zmluvu s A., n. o., ktorá preukázateľne tento proces aj viedla, a preto súd neskúmal porušenie zákona z dôvodu ust. § 116 ods. 1 z. č. 25/2006 Z. z. Vzhľadom k týmto skutočnostiam a z dôvodu, že v procese verejného obstarávania, ktoré predchádzalo uzavretiu žalovanej zmluvy, došlo k porušeniu zákona tak závažného charakteru, že spôsobil absolútnu neplatnosť žalovaného právneho úkonu, súd už neskúmal a z hľadiska absolútnej neplatnosti neposudzoval samotný obsah značnej rozsiahlej zmluvy, nakoľko takéto skúmanie by už nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Z rovnako dôvodu súd nepristúpil k vykonaniu ďalších žalobcom navrhnutých dôkazov a rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.»

Sťažovateľ napadol prvostupňový rozsudok odvolaním rovnako ako žalobca, ktorý však napádal rozhodnutie okresného súdu iba vo vzťahu k náhrade trov konania.

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) prerokoval odvolanie na verejnom pojednávaní za účasti sťažovateľa, jeho právneho zástupcu, ako aj právnej zástupkyne žalobcu. Po oboznámení sa s obsahom spisu, prednesom oboch strán a ich záverečnými návrhmi vyhlásil rozsudok, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

V písomnom vyhotovení rozsudku sp. zn. 8 Cob/157/2008 z 18. februára 2009 krajský súd okrem iného uviedol: *„Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podaného odvolania a konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Súd prvého stupňa napriek tomu, že vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil, keď vyslovil absolútnu neplatnosť Koncesnej zmluvy podľa § 39 Obč. zák. z dôvodu, že proces verejného obstarávania predchádzajúci uzavretiu tejto zmluvy bol v rozpore s príslušnými ustanoveniami zák. č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení platnom do 31. 12. 2006. Odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním prvostupňového súdu v tom smere, že v procese verejného obstarávania, ktorý v mene žalobcu ako verejného obstarávateľa realizoval na základe príkaznej zmluvy č. 2006/06/1 zo dňa 18. 8. 2006 A., nezisková organizácia, nebol dodržaný postup podľa § 39 ods. 4 zák. č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení platnom do 31. 12. 2006 lebo ponuka žalovaného doručená dňa 2. 11. 2006, teda po uplynutí hmotnoprávnej lehoty určenej obstarávateľom do 31. 10. 2006 do 14.00 hod., mala byť žalovanému ako uchádzačovi vrátená neotvorená. ... Odvolací súd je však narozdiel od prvostupňového súdu toho názoru, že nie akékoľvek porušenie zákona o verejnom obstarávaní vyvoláva absolútnu neplatnosť zmluvy uzatvorenej v procese verejného obstarávania podľa § 39 Obč. zák. a nie každý má naliehavý právny záujem na určení jej neplatnosti. ... Odvolací súd je názoru, že zák. č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, do ktorého boli transponované Smernica Rady 92/13/EHS a Smernica Rady 89/665, komplexne upravil postup verejného obstarávania, vrátane prostriedkov kontroly a preskúmavania zákonnosti tohto procesu a to tak pred uzavretím zmluvy (žiadosť o nápravu podľa § 136, konanie o námietkach podľa § 138), ako aj po uzavretí zmluvy (návrh na určenie neplatnosti zmluvy podľa § 148). Pokiaľ teda Úrad pre verejné obstarávanie nevyhodnotí porušenia zákona č. 25/2006 Z. z. v postupe žalobcu ako*

verejného obstarávateľa za tak závažné, žeby v dôsledku týchto porušení podal návrh na určenie neplatnosti následne uzavretej Koncesnej zmluvy podľa osobitnej úpravy § 148 zák. č. 25/2006 Z. z., odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nebol aktívne legitimovaný domáhať sa z tých istých dôvodov určenia neplatnosti zmluvy podľa § 39 Obč. zák. ...“

Sťažovateľ podal 20. mája 2009 proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie v časti týkajúcej sa výšky priznanej náhrady trov konania pred súdmi I. a II. stupňa.

Dovolanie podala aj právna zástupkyňa žalobcu, a to písomným podaním z 19. mája 2009 doručeným okresnému súdu 22. mája 2009.

Okresný súd uznesením z 27. mája 2009 vyzval právnu zástupkyňu žalobcu, aby doplnila podané odvolanie s právnym označením rozhodnutia, proti ktorému podáva žalobca dovolania a predložením splnomocnenia na zastupovanie žalobcu v dovolacom konaní.

Písomným podaním z 3. júna 2009 doručeným okresnému súdu 5. júna 2009 právna zástupkyňa žalobcu doplnila dovolanie z 19. mája 2009 v zmysle požiadaviek uznesenia okresného súdu z 27. mája 2009 vrátane predloženia splnomocnenia na zastupovanie žalobcu v konaní.

Okresný súd zaslal dovolania na vyjadrenie protistranám 8. júna 2009. Vyjadrenie sťažovateľa z 25. júna 2009 k dovolaniu žalobcu bolo doručené dovolaciemu súdu 3. júla 2009. Dňa 29. júla 2009 bolo najvyššiemu súdu doručené oznámenie o zmene právneho zastúpenia žalobcu v dovolacom konaní vrátane splnomocnenia pre nového právneho zástupcu, ako aj podaním nového právneho zástupcu, ktorých obsahom bol návrh na odklad vykonateľnosti dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu, a taktiež vyjadrenie sa k dovolaniu sťažovateľa týkajúce sa výšky náhrady trov priznanej sťažovateľovi odvolacím súdom. Najvyšší súd prerokoval dovolanie bez účasti účastníkov konania 9. septembra 2009 a rozsudkom sp. zn. 9 Cb 85/2008 zmenil rozsudok krajského súdu č. k. 8 Cob/157/2008-165 z 18. februára 2009 tak, že určil, že koncesná zmluva uzatvorená 15. decembra 2006 medzi žalobcom a sťažovateľom je neplatná a sťažovateľ je povinný nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového odvolacieho konania. Dovolanie sťažovateľa najvyšší súd odmietol. Zároveň uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť žalobcovi aj trovy dovolacieho konania.

Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozhodnutia dovolacieho súdu bolo na úradnej tabuli najvyššieho súdu zverejnené 2. septembra 2009.

Najvyšší súd vo svojom rozsudku z 9. septembra 2009 okrem iného uviedol: „Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie žalobcu je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p., preskúmal vec § 242 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 243a ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vychádza zo skutkového stavu správne zisteného už súdom prvého stupňa a jeho nesprávnosť spočíva v jeho nesprávnom právnom posúdení, preto v súlade s ust. § 243b ods. 2 druhá veta O. s. p. napadnuté rozhodnutie zmenil a rozhodol tak, ako rozhodol súd prvého stupňa v svojom rozsudku zo dňa 11.09.2008 č. k. 9 Cb 85/2008-112 s výrokom i odôvodnením ktorého sa odvolací súd plne stotožnil. Základné pochybenie odvolacieho súdu pri právnom posúdení spočíva v úsudku, že zák. č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, do ktorého boli transponované Smernica Rady 92/13/EHS a Smernica Rady 89/665, komplexne upravil postup verejného obstarávania, vrátane prostriedkov kontroly a preskúmavania zákonnosti tohto procesu a to tak pred uzavretím zmluvy ..., ako aj po uzavretí zmluvy ... a vychádzajúc z tohto úsudku uzavrel, že pokiaľ teda Úrad pre verejné obstarávanie nevyhodnotil porušenia zákona č. 25/2006 Z. z. v postupe žalobcu ako verejného obstarávateľa za tak závažné, že by v dôsledku týchto porušení podal návrh na určenie neplatnosti následne uzavretej koncesnej zmluvy podľa osobitnej úpravy v § 148 zák. č. 25/2006 Z. z., žalobca nebol aktívne legitimovaný domáhať sa z tých istých dôvodov určenia neplatnosti zmluvy podľa § 39 Obč. zák. Z tohto úsudku by mohol pri jeho ďalšom prehlbovaní vyplynúť aj absolútne neprijateľný názor, že Úrad pre verejné obstarávanie, keďže jediný je oprávnený podať návrh na určenie neplatnosti zmluvy pre porušenie zákona o verejnom obstarávaní, je aj zodpovedný za následky nesplnenia si tohto oprávnenia v prípade možného kontrolného úsudku, že návrh na určenie neplatnosti zmluvy mal podať. Okrem iného by táto nesprávna interpretácia na jednej strane prenášala zodpovednosť účastníkov uzavretej zmluvy, teda i obstarávateľa za pochybenia pri jej uzatváraní na Úrad pre verejné obstarávanie, teda štát na druhej strane by obmedzovala, až vylučovala samostatnosť obstarávateľov pri hospodárení, v konkrétnom prípade, s majetkom obce. Nesprávnosť žalovaným zastávanej interpretácie jasne vyplýva zo znenia ust. § 148, podľa ktorého „úrad môže v lehote jedného roka od jej uzavretia podať návrh na

určenie jej neplatnosti súdom. “ Z citácie znenia je zrejmé jednak to, že úrad je inštitúciou, ktorá môže tiež podať takýto návrh, pretože bez tohto ustanovenia zákona by Úrad ťažko preukazoval naliehavý právny záujem na určení podľa § 80 písm. c/ O.s.p. a jednak to, že neobsahuje časticu „len“ alebo „iba“, čo značí, že ide len o osobitné oprávnenie Úradu, ktoré nijako neobmedzuje ani nenahradzuje práva ani povinnosti účastníkov zmluvy pri určovaní jej platnosti alebo neplatnosti. V tejto súvislosti totiž treba brať do úvahy aj povinnosť orgánov obce pri hospodárení s jej majetkom. Správny je teda názor, z ktorého vychádza aj súd prvého stupňa, keď v odôvodnení ustálil, že ustanovením § 148 zák. č. 25/2006 Z. z. nie sú dotknuté ustanovenia ostatných právnych predpisov. Podporne k tomuto výkladu použil metodický pokyn samotného úradu a uzavrel, že podľa citovaného § 148 zák. č. 25/2006 Z. z. v tomto spore môže podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu každý, kto má na tomto určení naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., a to bez časového obmedzenia, a aj Úrad pre verejné obstarávanie, ktorému túto možno dáva zákon, ale obmedzuje jej využitie ročnou prekluzívnou lehotou. Súd prvého stupňa tiež správne vychádzajúc z tohto názoru uzavrel, že Úrad pre verejné obstarávanie žalobu môže podať, ale nemusí, a ak tak neurobí, neznamená to, že sa tejto neplatnosti nemôže účinne domáhať iný, na to oprávnený subjekt. Nedôvodná je aj námietka žalovaného v jeho vyjadrení k dovolaniu žalobcu, že ponuku do verejnej súťaže podal včas, pretože lehota stanovená obstarávateľom v bode 8.1 súťažných podkladov je procesná nie hmotnoprávna ako to usúdil súd prvého stupňa a vyslovil Úrad pre verejné obstarávanie v svojom Protokole o výsledku kontroly dodržiavania zákonnosti o verejnom obstarávaní zo dňa 18. 10. 2007, bod 6 ods. 2, Bod 8.1 časť A3 súťažných podkladov určuje lehotu na podanie ponúk na 14.00 hod. dňa 31. 10. 2006, čo značí, že ide o určenie konečnej časovej hranice dokedy musia byť ponuky doručené. Pokiaľ ide o dovolanie žalovaného voči výroku o náhrade trov konania, dovolací súd toto dovolanie podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 239 ods. 3 a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. O náhrade trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že ju priznal úspešnému žalobcovi. Dovolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa aj odvolacieho súdu, že v danej veci nie je možné hodnotu práva vyčíslit' v peniazoch, preto treba pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia posudzovať vec podľa § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. v znení zmien a doplnkov.»

III.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v... čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných právnych predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a pod. (III. ÚS 331/04).

Všeobecný súd však musí vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a ďalších zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP, obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07).

Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Obdobný záver možno prijať aj vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 36 ods. 1 listiny, keďže právna úprava obsiahnutá v čl. 36 listiny je v daných súvislostiach obdobná právnej úprave čl. 46 ústavy.

Podľa čl. 14 ods. 1 paktu o občianskych právach všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu. Tlač a verejnosť môžu byť vylúčené z celého konania alebo z jeho časti z dôvodov morálky, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti alebo vtedy, keď to vyžaduje súkromný záujem strán, alebo môžu byť vylúčené v rozsahu, ktorý je podľa prísnej mienky súdu nevyhnutný pri osobitných okolnostiach, keby zverejnenie prejudikovalo záujmy spravodlivosti; ale každý rozsudok vynesený v trestnej alebo občianskoprávnej veci, s výnimkou prípadov, keď záujem mladistvých osôb vyžaduje iný postup alebo keď sa konanie týka manželských sporov alebo opatrovníctva detí, bude zverejnený.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona.

Podľa § 39 ods. 1 prvej vety zákona č. 25/2006 Z. z. v znení platnom a účinnom do 30. júna 2008 ponuka sa doručí v lehote na predkladanie ponúk.

Podľa § 39 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. v znení platnom a účinnom do 30. júna 2008 ponuka doručená po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk sa vráti uchádzačovi neotvorená alebo neodkódovaná.

Podľa § 148 zákona č. 25/2006 Z. z. v znení platnom a účinnom do 15. júla 2009 ak kontrolovaný v rozpore s týmto zákonom uzavrie zmluvu alebo rámcovú dohodu, úrad môže v lehote jedného roka od jej uzavretia podať návrh na určenie jej neplatnosti súdom.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa § 243a OSP:

„(1) Dovolací súd rozhodne o dovolaní spravidla bez pojednávania; pojednávanie môže nariadiť, ak to považuje za potrebné.

(2) Ak dovolací súd nariadi pojednávanie, postupuje obdobne podľa § 215 a § 216 ods. 2. Dokazovanie však nevykonáva.

(3) O dovolaní proti uzneseniu sa rozhoduje vždy bez pojednávania.“

Podľa § 156 ds. 3 OSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Z obsahu sťažovateľovej argumentácie prednesenej ústavnému súdu v sťažnosti je zrejmé, že podstata ním namietaného porušenia jeho základných práv a slobôd tkvie v námietkach, že:

- najvyšší súd sa v rámci odôvodnenia rozsudku sp. zn. 2 Obdo/21/2009 z 9. septembra 2009 nezaoberal skúmaním procesných podmienok dovolacieho konania, ako aj procesnými námietkami sťažovateľa, ktorými namietal nesplnenie základných podmienok na začatie konania o dovolaní, a taktiež nepreskúmal komplexne právnu argumentáciu sťažovateľa vo veci samej, rozhodnúc bez opory v hmotnoprávných predpisoch a náležitého odôvodnenia svojej právnej argumentácie, pričom sa natolko odchyľil od príslušných ustanovení právnych predpisov, že zásadne poprel ich účel a význam,

- najvyšší súd v dovolacom konaní porušil princíp rovnosti zbraní a princíp kontradiktórnosti tým, že neumožnil právnenému zástupcovi sťažovateľa vyjadriť sa k podaniam právneho zástupcu žalobcu podaným najvyššiemu súdu 29. júla 2009,

- najvyšší súd porušil právo sťažovateľa na verejné vyhlásenie rozsudku jeho vyhlásením bez toho, aby o tejto skutočnosti sťažovateľa alebo jeho právneho zástupcu osobitne upovedomil.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie v občianskoprávných veciach (vrátane obchodnoprávných sporov) patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásadne preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mali za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (mutatis mutandis III. ÚS 180/02, III. ÚS 331/04, III. ÚS 110/07).

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo/21/2009 z 9. septembra 2009 (s prihliadnutím na obsah prvostupňového rozsudku okresného súdu sp. zn. 9 Cb 85/2008 z 11. septembra 2008, obsah odvolacieho rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Cob 157/2008 z 18. februára 2009, ako aj obsah spisu okresného súdu sp. zn. 9 Cb 85/08) dospel ústavný súd k záveru, že zo záverov najvyššieho súdu v napádanom

rozhodnutí o sťažovateľovom dovolaní nevyplýva zjavná neopodstatnenosť, jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane uviedol, že náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia v súlade so základným právom účastníka konania na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie sa musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré sú pre rozhodnutie v konkrétnom prípade podstatné. Nie je však nevyhnutné, aby odôvodnenie súdneho rozhodnutia detailne a podrobne reagovalo na každú z námietok účastníka konania.

V posudzovanom prípade dovolací súd, ako aj súd prvého stupňa (so skutkovými a právnymi závermi ktorého sa dovolací súd stotožnil) dostatočne vysvetľuje, že právnú úpravu ustanovenia § 148 zákona č. 25/2006 Z. z. (v znení platnom a účinnom v rozhodnom čase) treba považovať za komplementárnu vo vzťahu k právnej úprave § 39 Občianskeho zákonníka, teda za právnú úpravu rozširujúcu ochranu poskytovanú označeným ustanovením Občianskeho zákonníka zakotvením oprávnenia Úradu pre verejné obstarávanie napadnúť platnosť zmluvy uzavretej v rozpore s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní vo verejnom záujme aj vtedy, ak by tak neurobili účastníci spornej zmluvy. Ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z. teda nevyklučujú aplikáciu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka v prípadoch, keď právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, prípadne sa prieči dobrým mravom. Aj z odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu a súdu prvého stupňa možno pritom vyvodiť, že nie každé porušenie právnych predpisov o verejnom obstarávaní možno kvalifikovať za dôvod neplatnosti zmluvy uzatvorenej na základe takéhoto verejného obstarávania v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Musí ísť o také porušenie zákona o verejnom obstarávaní, ktorého povaha a závažnosť spôsobujú rozpor samotného obsahu takejto zmluvy s ustanoveniami zákona, alebo majú za následok, že takáto zmluva z hľadiska účelu odporuje zákonu alebo ho obchádza.

V danom prípade dospeli súdy všetkých stupňov k záveru, že sťažovateľ nemal byť v rámci procesu verejného obstarávania vybratý ako úspešný uchádzač, ale jeho ponuka

mala byť vrátená v dôsledku nedodržania lehoty na jej predloženie verejnemu obstarávateľovi. Právny záver súdov, že v ustanovení § 39 zákona č. 25/2006 Z. z. ide o zakotvenie hmotnoprávnej lehoty, v rámci ktorej má byť ponuka uchádzača doručená verejnemu obstarávateľovi, nemožno už len s ohľadom na formuláciu a konštrukciu dotknutých ustanovení považovať za arbitrárnu.

Dôsledkom porušenia zákona o verejnom obstarávaní, ktoré súdy konštatovali, je pritom skutočnosť, že zmluva bola uzavretá so subjektom, s ktorým v zmysle ustanovení zákona č. 25/2006 Z. z. uzavretá nemala byť. Vzhľadom na skutočnosť, že obsahom zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu je, okrem určenia obsahu práv a povinností, nevyhnutne aj určenie samotných subjektov zmluvy, je zrejmé, že takáto zmluva sa svojím obsahom dostala do rozporu s obsahom a účelom zákona č. 25/2006 Z. z. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by závery najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak nezlučiteľné so sťažovateľom označenými právami na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie.

Pokiaľ sťažovateľ namietal nedostatočné preskúmanie procesných podmienok dovolacieho konania zo strany najvyššieho súdu v súvislosti s právnym zastúpením žalobcu v dovolacom konaní, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že na základe výzvy súdu prvého stupňa právna zástupkyňa doplnila podané dovolanie o splnomocnenie udelené žalobcom na zastupovanie v dovolacom konaní. Samotná skutočnosť, že splnomocnenie bolo datované dňom 3. júna 2009 (po uplynutí lehoty na podanie dovolania), nezakladá záver o arbitrárnosti právneho posúdenia naplnenia podmienok plnenia zo strany najvyššieho súdu v danej veci. Splnomocnenie ako právny úkon adresovaný tretím osobám osvedčuje vznik zastúpenia na základe dohody o splnomocnení, ktorá spravidla býva súčasťou zmluvy účastníkov právneho vzťahu, ktorého súčasťou je zastúpenie (napr. dohody o poskytnutí právnej služby). Aj podľa ustálenej súdnej praxe platí, že ide o odstrániteľný nedostatok podmienok konania pred súdom, ak právny zástupca účastníka konania, ktorý konal pred súdom bez toho, aby sa preukázal plnou mocou, túto predloží dodatočne v lehote určenej súdom, je tým nedostatok dôkazu zastúpenia zhojený, a sú tak aj schválené úkony vykonané v konaní zástupcom účastníka, ku ktorým došlo pred podpisom

splnomocnenia (Najvyšší súd České republiky SJ č. 5/97, citované podľa Občanský zákoník, komentář, C. H. BECK, 5. vydání, 1999, s. 145).

Ústavný súd preskúmal aj námietku sťažovateľa týkajúcu sa porušenia princípu porušenia zbraní a princípu kontradiktórnosti konania. Účelom oboch princíпов je zaistiť, aby súd v rámci konania ako celku poskytol účastníkovi možnosť v adekvátnom rozsahu využitím svojich procesných práv ovplyvniť výsledok konania okrem iného tým, že im umožní predložiť svoje argumenty týkajúce sa predmetu sporu a zároveň reagovať na argumenty protistrany v rozsahu a spôsobom, ktorý ich nepostaví do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou sporu.

Vychádzajúc z týchto princíпов dospel ústavný súd k záveru, že neposkytnutie možnosti sťažovateľovi zareagovať na podania právneho zástupcu žalobcu doručené najvyššiemu súdu 29. júla 2009 nemohli mať vzhľadom na okolnosti prípadu za následok porušenie sťažovateľom označených základných práv. Obsahom týchto podaní bol návrh na odklad vykonateľnosti dovolaním napádaného rozsudku krajského súdu z 18. februára 2009 a vyjadrenie žalobcu k dovolaniu žalovaného týkajúceho sa výšky náhrady trov priznaných odvolacím súdom sťažovateľovi označeným rozsudkom z 18. februára 2009. Označené podania právneho zástupcu žalobcu neobsahujú argumentáciu, ktorá by sa týkala podstatných právnych otázok, ktoré boli predmetom posudzovania zo strany najvyššieho súdu v merite veci. Vzhľadom na priebeh a výsledok dovolacieho konania, konkrétne na skutočnosť, že o návrhu na odklad vykonateľnosti odvolacieho rozsudku krajského súdu z 18. februára 2009 najvyšší súd nerozhodoval a otázku trov konania riešil v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu priznal úspešnému žalobcovi (zmeniac v tomto smere odvolací rozsudok), pričom vychádzal z právneho názoru, ktorý je z hľadiska výšky priznanej náhrady trov pre sťažovateľa priaznivejší, ústavný súd konštatuje, že postup najvyššieho súdu v danom prípade nemohol mať za následok podstatné procesné znevýhodnenie sťažovateľa v konaní.

Konanie pred dovolacím súdom malo iba písomnú formu, avšak jeho predmetom bolo výlučne posúdenie sporných právnych otázok. Právny zástupca sťažovateľa sa k dovolaniu žalobcu mal možnosť vyjadriť, čo aj využil písomným podaním z 25. júna 2009

doručeným najvyššiemu súdu 3. júla 2009. V konaní pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom mali pritom obe strany sporu možnosť predniesť osobne svoje stanoviská a návrhy tak ku skutkovým, ako aj právnym otázkam veci, pričom podstatu svojich argumentov v priebehu celého konania zásadnejším spôsobom nemenili a okruh právnych otázok, ktoré mal najvyšší súd posúdiť v rámci dovolacieho konania, ako aj relevantnej argumentácie, ktoré strany týmto otázkam predložili, bol vo fáze dovolacieho konania ustálený.

Z uvedených dôvodov bola vzhľadom na právnu úpravu dovolacieho konania, pre sťažovateľa predvídateľná forma rozhodnutia najvyššieho súdu bez nariadenia ústneho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP). S ohľadom na ustanovenie § 156 ods. 3 OSP bol pre sťažovateľa predvídateľný taktiež postup dovolacieho súdu v súvislosti s vyhlásením rozsudku. Pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru o nepotrebnosti pojednávania vo veci, spravuje sa pri napĺňaní požiadavky verejného vyhlasovania rozsudku vyplývajúcej z čl. 142 ods. 3 ústavy ustanovením § 156 ods. 3 OSP. Postačuje teda, ak miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámi na úradnej tabuli súdu v ustanovenej lehote.

Z vyžiadaného spisového materiálu ústavný súd zistil, že vyhlásenie rozsudku v sťažovateľovej veci bolo oznámené prostredníctvom úradnej tabule najvyššieho súdu 2. septembra 2009. Rozsudok bol vyhlásený 9. septembra 2009. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že požiadavku verejnosti vyhlásenia svojho rozsudku najvyšší súd splnil v medziach zákonnej úpravy. Ústavný súd preto aj túto sťažovateľovu námietku posúdil ako nedôvodnú (obdobne napr. III. ÚS 24/2010).

Z už uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosti nevyhovet vyslovil, že sťažovateľom označené práva postupom a rozsudkom najvyššieho súdu z 9. septembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obdo/21/2009 porušené neboli (výrok nálezu).

Keďže ústavný súd vyslovil, že označené práva, ktorých porušenie sťažovateľ namietal, porušené neboli, návrhom na zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu

z 9. septembra 2009 ani priznaním náhrady trov konania pred ústavným súdom sa už nezaoberal, pretože tieto sa viažu na vyhovenie sťažnosti.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2010